

Finanšu ministrija

Informatīvais ziņojums “Par Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu ietekmi uz sabiedriskā labuma organizāciju saņemtajiem ziedojumiem”

2021.gada decembris

Finanšu ministrija

MK uzdevums

Informatīvais ziņojums izstrādāts, pamatojoties uz UIN likuma pārejas noteikumu 38. punktu, kas nosaka, ka MK līdz 2021. gada 30. novembrim izvērtē šā likuma normu ietekmi uz SLO saņemtajiem ziedojumiem un negatīvas ietekmes gadījumā kopā ar SLO nozaru asociācijām izstrādā priekšlikumus par nepieciešamajiem grozījumiem.

2018. gadā nodokļu reformas ietvaros tika realizēta UIN reforma, kas paredz nodokļa maksāšanas pienākumu atlikt līdz brīdim, kad peļņa tiek sadalīta vai citādā veidā novirzīta tādiem izdevumiem, kuri nenodrošina uzņēmuma turpmāku attīstību.

UIN reformas mērķis ir veicināt tautsaimniecības attīstību, stimulējot uzņēmumus lielāku peļņas daļu atstāt uzņēmumā, tādējādi veicinot investīciju pieaugumu.

Papildus vispārējam principam par UIN samaksas atlikšanu līdz peļņas sadales brīdim, darbojas arī vairāki būtiski nodokļa stimuli, t.sk. iespējas saņemt atvieglojumus par veiktajiem ziedojumiem:

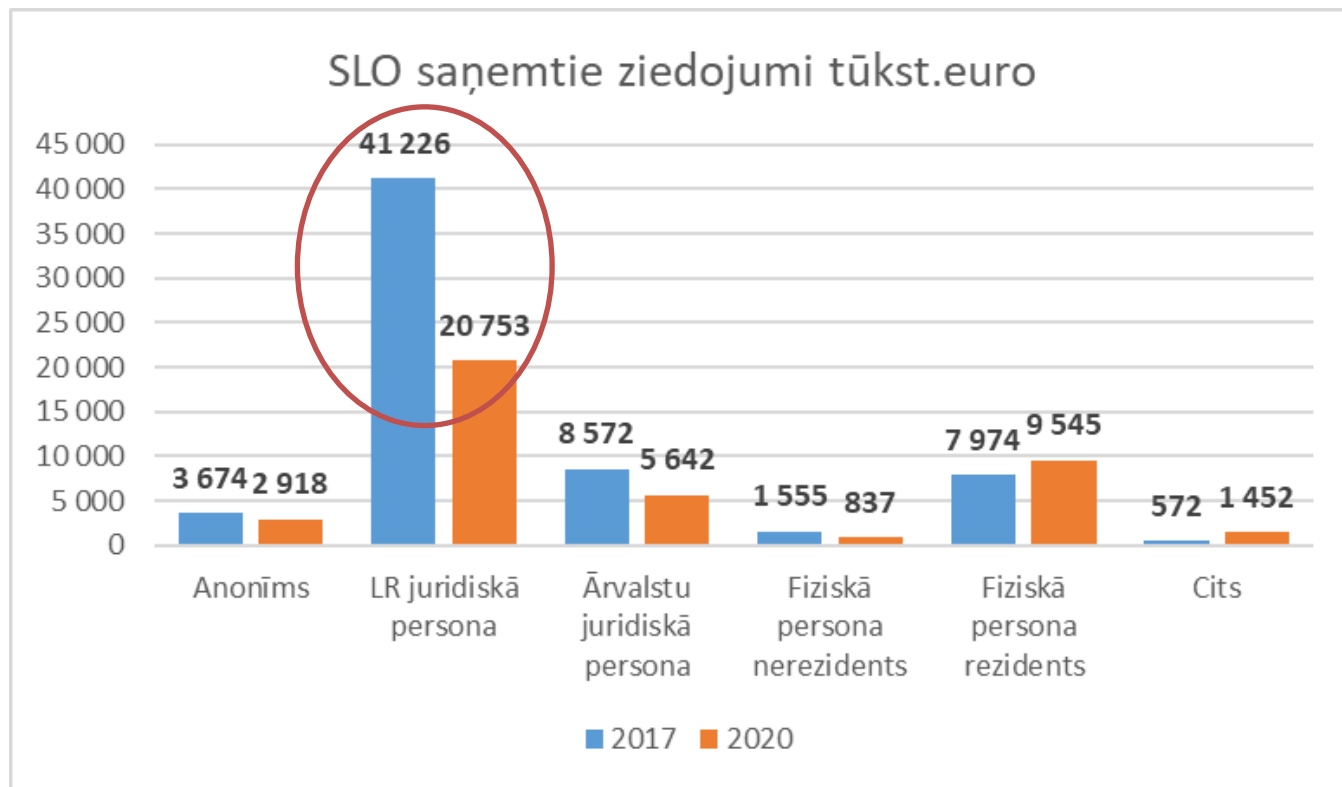
- neiekļaut taksācijas perioda ar UIN apliekamajā bāzē ziedoto summu, bet ne vairāk kā piecu procentu apmērā no iepriekšējā pārskata gada peļņas pēc aprēķinātajiem nodokļiem (Covid-19 krīzes laikā astoņu procentu apmērā);
- neiekļaut taksācijas perioda ar UIN apliekamajā bāzē ziedoto summu, bet ne vairāk kā divus procentus no iepriekšējā pārskata gadā kopējās darba ņēmējiem aprēķinātās bruto darba samaksas, no kuras samaksāti valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi;
- samazināt taksācijas periodā par pārskata gadā aprēķinātajām dividendēm aprēķināto UIN par 75 procentiem no ziedotās summas, bet nepārsniedzot 20 procentus no aprēķinātās UIN summas par aprēķinātajām dividendēm.

Jau 2019. gada maijā UIN likuma pārejas noteikumi tika papildināti ar 40. punktu, kas paredz laika posmā no 2020.–2022. gadam palielināt UIN atvieglojuma apmēra intensitāti ziedotājiem (samazina UIN par 85% no ziedotās summas, bet ne vairāk kā 30% no maksātā nodokļa).

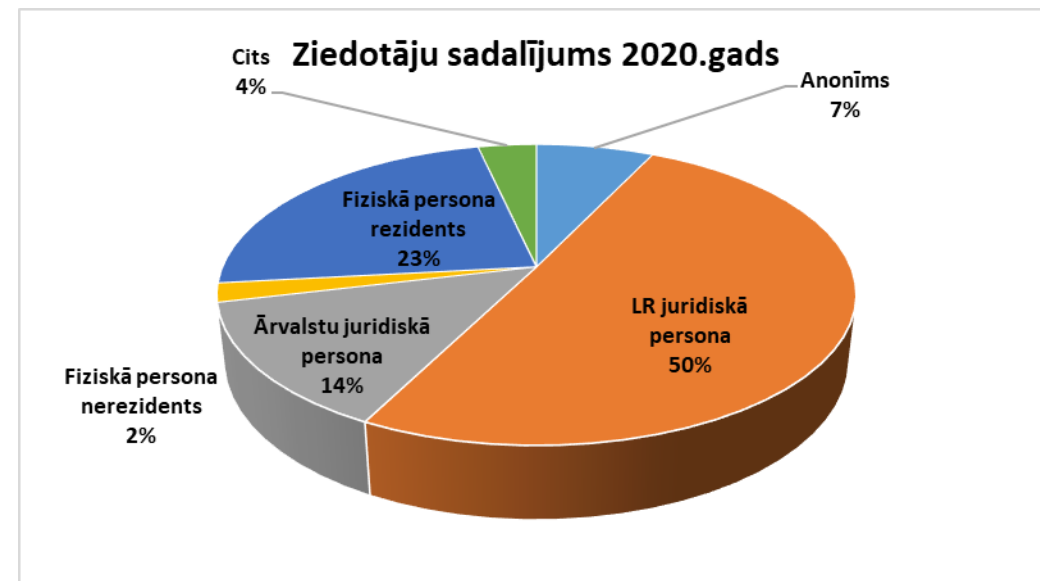

Finanšu ministrija

SLO saņemtie ziedojumi

* VID dati

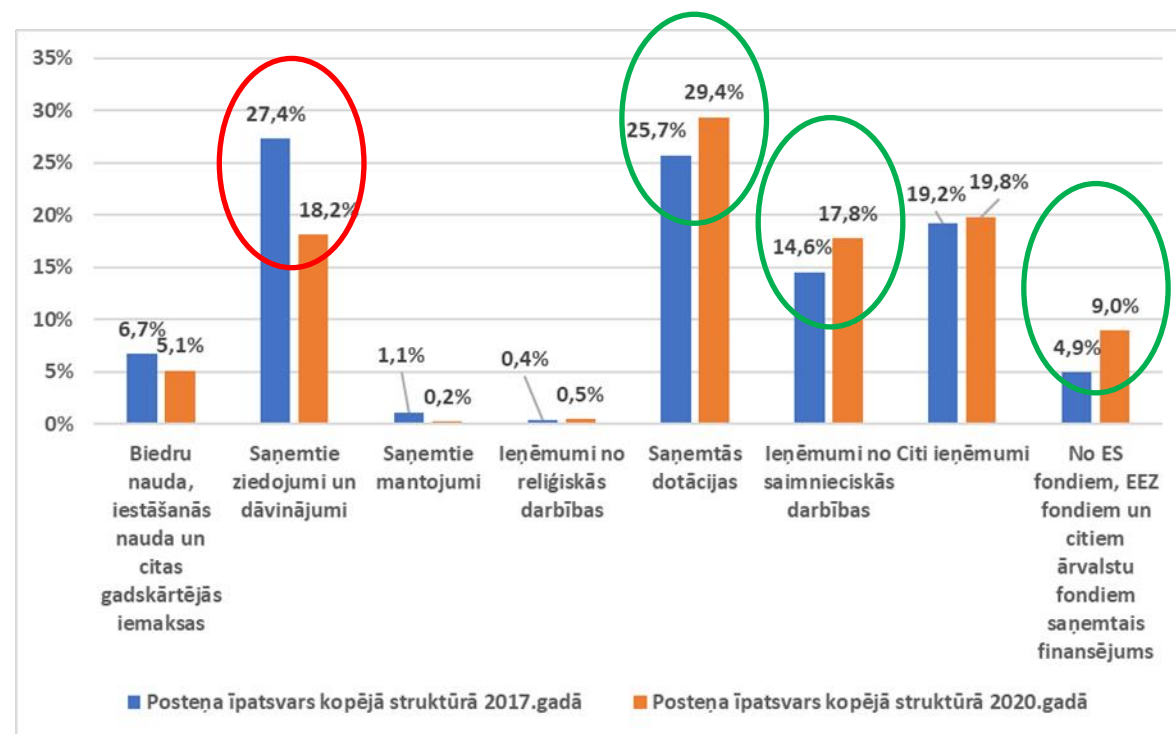
- ziedojumu kopējā apmēra samazinājums 2020/2017 -22 milj euro jeb 35%;
- 2020.gadā LR juridisko personu ziedojumi veido pusi no visa apjoma, 2017.gadā tie bija 65%

Finanšu ministrija

SLO ieņēmumu struktūra

SLO ieņēmumu postenis	Ieņēmumi 2017, tūkst.EUR	Ieņēmumi 2018, tūkst.EUR	Ieņēmumi 2019, tūkst.EUR	Ieņēmumi 2020, tūkst.EUR
Biedru nauda, iestāšanās nauda un citas gadskārtējās iemaksas	15 596	16 264	16 715	11 642
Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi	63 573	40 296	41 989	41 147
Saņemtie mantojumi	2 446	5 166	1 698	506
Ieņēmumi no reliģiskās darbības	1 005	1 031	1 043	1 146
Saņemtās dotācijas	59 785	61 299	60 357	66 538
Ieņēmumi no saimnieciskās darbības	33 854	42 320	42 823	40 261
Citi ieņēmumi	44 609	57 831	50 243	44 908
No ES fondiem, EEZ fondiem un citiem ārvalstu fondiem saņemtais finansējums	11 482	15 051	19 602	20 279
Ieņēmumi kopā:	232 350	239 258	234 470	226 427

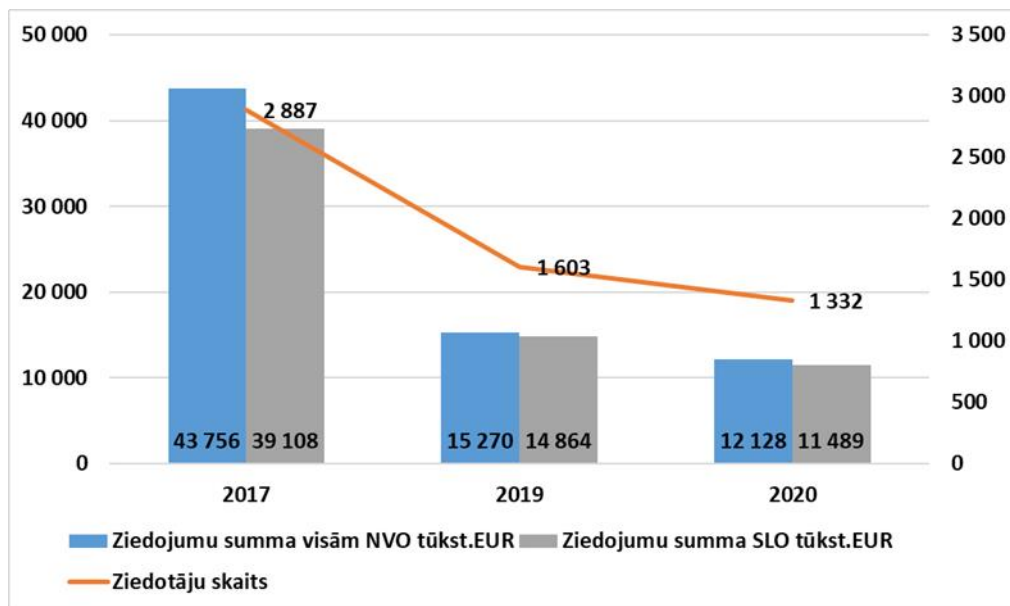
* VID dati

- neskatoties uz saņemto ziedojuma apmēru samazināšanos, kopējie SLO ieņēmumi pēdējo gadu griezumā saglabājas līdzīgā apjomā;
- ir mainījusies arī ieņēmumu posteņu struktūra –līdz ar saņemto ziedojumu apmēra samazināšanos, ir pieauguši ieņēmumi citās pozīcijās.

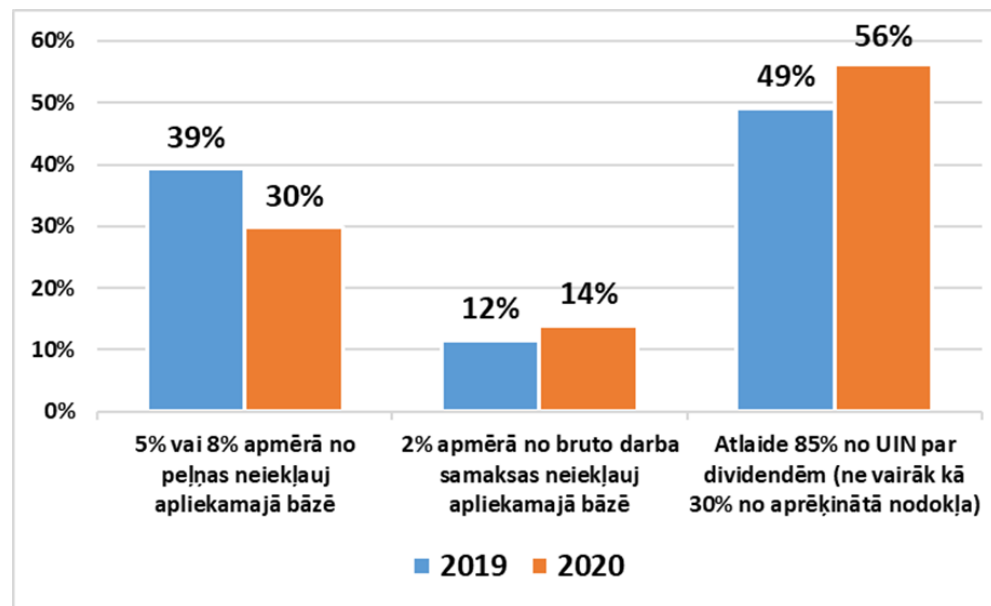
Finanšu ministrija

UIN atvieglojumi ziedojumiem

* VID dati

- visu nodokļu atvieglojumu fiskālā ietekme pēc negūto ieņēmumu metodes 2019. un 2020. gadā tiek vērtēta attiecīgi -7,1 milj.euro un -8,6 milj.euro apmērā;
- aplūkojot visu trīs UIN atvieglojumu izmantošanu, redzams, ka vidējie ziedojumu apmēri norāda uz to, ka komersantu ziedotās summas nepārsniedz atvieglojumos noteikto robežu:
 - ✓ 2019. un 2020. gadā vidējais procentuālais apmērs atvieglojumam attiecībā uz 5% vai 8% no peļņas neiekļaušanu apliekamajā bāzē bija 0,08%, no komersantu, kas izmantoja šo atvieglojumu, kopējās peļņas.
 - ✓ 2019. un 2020. gadā vidējais procentuālais apmērs atvieglojumam attiecībā uz 2% no bruto darba samaksas neiekļaušanu apliekamajā bāzē bija 0,05%, no komersantu, kas izmantoja šo atvieglojumu, kopējās bruto darba samaksas.
 - ✓ Savukārt vidējais piemērotās atlaides apmērs par aprēķinātajām dividendēm 2019. gadā bija 58%, bet 2020. gadā attiecīgi 50% no ziedojuma summas.

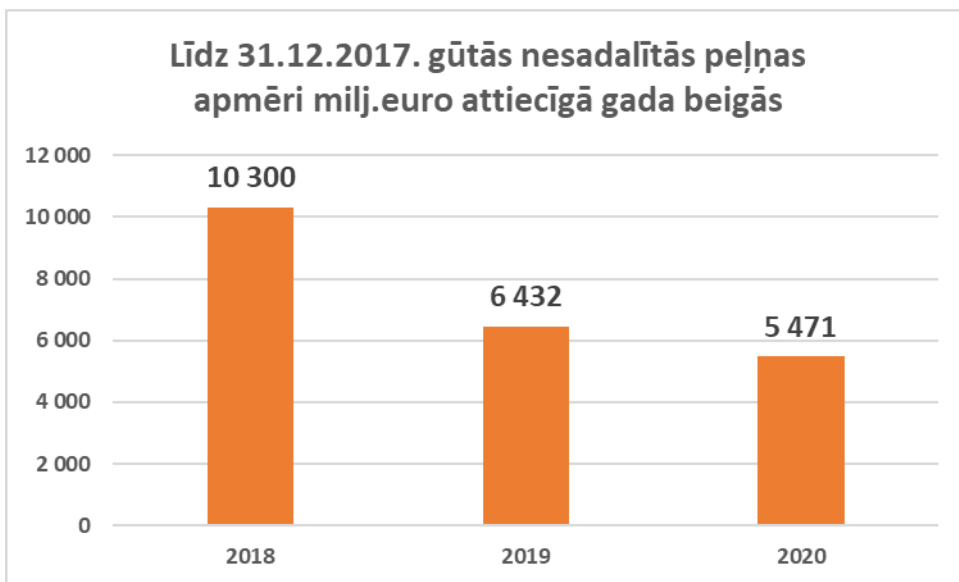

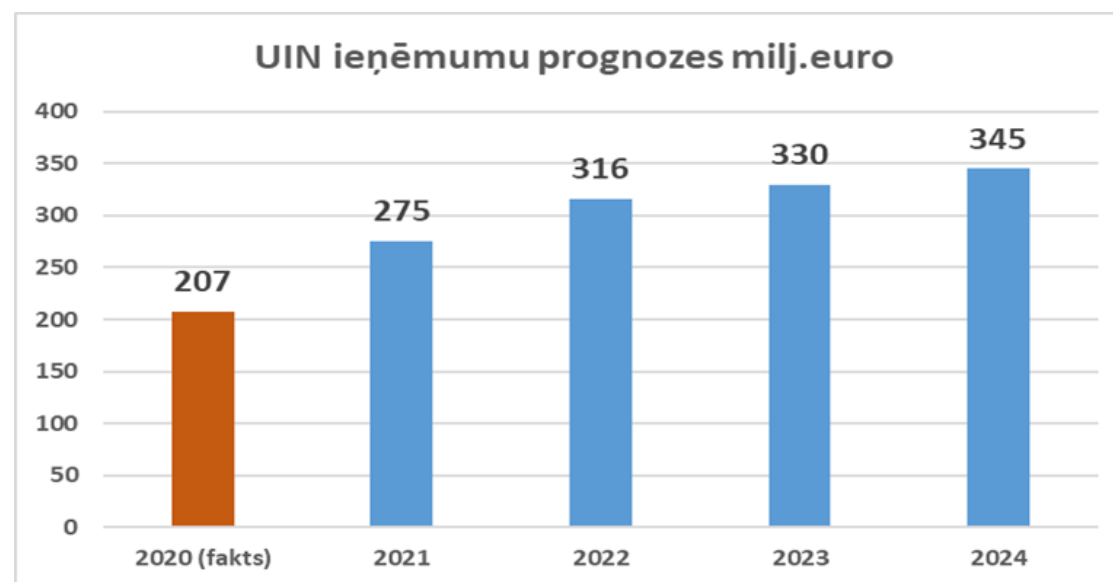
Finanšu ministrija

UIN atvieglojumi ziedojumiem

Līdz UIN reformai regulējums paredzēja – ja veidojās ar UIN apliekamā peļņa, to bija pienākums maksāt katru gadu, tādējādi UIN atlaidi ziedojumiem varēja izmantot visi komersanti, kuriem pēc deklarāciju iesniegšanas veidojās UIN samaksas saistības. Savukārt, jaunā UIN sistēma paredz nodokļa samaksu peļņas sadales rezultātā, kas nav atkarīga no peļņas gūšanas laika, tādējādi faktiski daļai komersantu neveidojas UIN saistības, pret kuru atlaide par veiktajiem ziedojumiem būtu piemērojama. Tāpat sadalot uzkrāto peļņu, kas gūta līdz 2018. gadam, jārēķinās, ka UIN par to jau samaksāts iepriekš un otrreiz šāda veida peļņai tas netiek piemērots.

* Dati no VID datu noliktavām

* FM dati

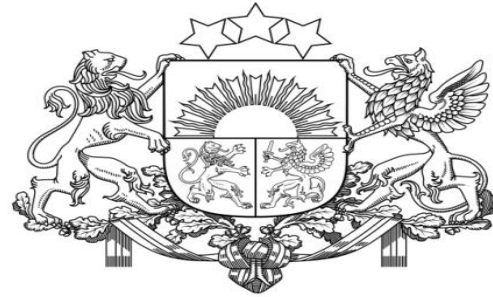
Kā redzams no UIN deklarāciju pielikuma, līdz 2017. gada 31. decembrim gūtās nesadalītās peļņas apmēri ar katru gadu samazinās, tādējādi arvien vairāk komersanti sadala dividendēs peļņu, kas gūta, sākot ar 2018. gadu, un tiem rodas iespēja izmantot UIN likumā noteikto atlaidi arvien lielākā apmērā. To apliecina arī turpmāko gadu UIN ieņēmumu prognozes.

Finanšu ministrija

Secinājumi

- Arī pēc UIN reformas pastāv iespējas saņemt atvieglojumus par veiktajiem ziedojumiem.
- Pastāv potenciālas iespējas veicināt ziedojumu pieaugumu.
- Nākotnē tiek prognozēts ziedoto summu pieaugums.
- SLO kopējo ieņēmumu apmērs pēdējos gados saglabājas līdzīgā apjomā.
- Laika posmā no 2020.-2022. gadam jau ir palielināta UIN atlaides apmēra intensitāte ziedotājiem.
- Šā brīža UIN regulējums paredz trīs dažāda veida atvieglojumus ziedojumu veicējiem, vienlaikus nodrošinot pietiekamu to atbalsta intensitāti.
- Latvijas UIN sistēma paredz plašāku atvieglojumu klāstu, kā kaimiņvalstī Igaunijā.
- UIN nodokļu atvieglojumu saistībā ar ziedotām summām fiskālā ietekme pēc negūto ieņēmumu metodes 2019. un 2020. gadā tiek vērtēta attiecīgi -7,1 milj.euro un -8,6 milj.euro apmērā.
- Ziedojumu apmēra pieauguma veicināšana nav risināma ar UIN politikas instrumentu palīdzību.

Finanšu ministrija

